



Quan tractem determinats temes com ara el de la pau, solem caure en abstraccions i llunyanies. Això sí, el mot pau l'associem de seguit amb el seu antònim guerra, pensant com a confrontació bèl·lica. En aquest cas no sempre veiem clar sue darrera la primera espurna, que acostuma a ser la justificació d'un deversall de violència posterior, s'oculta agressives ambicions inconfessables dels Estats ofensius; pensem, per exemple, en la 1.<sup>a</sup> guerra mundial o la ianqui-japonesa.

Avui els governs prepotents, i els que no ho són tant, fan un ús de cinisme cada cop més quotidià i encara menteixen al seu poble, fins i tot si han estat elegits democràticament. A vegades silencien veritats o les comuniquen a mitges, cosa que acostuma a ser pitjor. Quan passa això, arreu del món, la gent anomenada «normal i corrent» no restem lliures de culpa; *la simple condescendència o el corrent tantsemenfotisme ens fa un poc corresponsables, si més no, de les seves actuacions o omissions.* I ara que escric la paraula culpa vull dir de passada que em sembla que continua estant de moda, sobretot en cercles autoconsiderats progressistes, no creure-hi o bé fer-ho veure; en aquestes mentalitats no existeixen culpables, solament hi ha errors. Deia que també col·laborem en els perjudicis sorgits de governants que abusen del poder que els ha estat atorgat, si és que no l'han pres per la força o amb males arts. Certament, hi tenim una participació directa o indirecta; volguda potser no, però sí covardament resignada a base del nostre silenci. Possiblement el grau d'aquesta responsabilitat en cada individu és ben petit; oi més

quan no hi ha en joc ni l'enfrontament militar, ni el tràfic d'armes, ni la tortura; ço que no passa a l'Estat espanyol on apareix la guerra de guerrilles (que els poders públics volen amagar sota el nom de terrorisme) a causa de la voluntat fèrria de la nació central peninsular de sotmetre les nacions perifèriques, on es fabriquen i ens venen ginyes de guerra i on es tortura. I és, precisament, trenant els primíssims fils de molts ciutadans que el poder instituït per confeccionar la gruixuda corda forta que els oprimeix i que pot arribar a fer servir per assassinar massivament éssers humans d'altres països, com passà al Vietnam i passa a l'Afganistan.

Existeix una altra dimensió de pau o de guerra que en el fons de l'home és la mateixa que l'anterior. En podríem dir espiritual o psicològica; un estat d'ànim, un conjunt d'actituds, de sentiments, que poden ser més aviat harmoniosos dins el propi ésser humà i harmonitzats respecte els dels altres; o bé, per contra, agressius, contra un mateix o contra altri, per motius ideològics, laborals, esportius o de qualsevol altre caire. Motius que, per més carregats de raó que estiguin, sovint estan prenyats d'egoisme i d'ambició empenyent cap a tota classe de violència.

A les escoles hauríem d'assumir plenament l'educació per a la pau. Això significa el mateix que *encomanar una ètica universal en què el respecte profundíssim a les idees contràries, la repugnància al vessament de sang, l'hàbit de donar quelcom als altres per solidaritat i el coratge per a defensar la llibertat de tothom i per a reconèixer els encerts*



## COPISTERIA

OFFSET, FOTOCOMPOSICIÓ  
LABORATORI, FOTOCÒPIES

Tot Ràpid C.deB.

Carrer Barcelona, 74 Teléfon 870 69 60 GRANOLLERS (Barcelona)